

Webinar Publieke Dialogen

Erik Boers

Het Nieuwe Trivium: filosoferen in organisaties

Comenius Leergangen

ISVV UITGEVERS

Publieke bezinning

Socratische dialogen
over maatschappelijke
vraagstukken

Boers & Brunt & Evers & v.d. Werff (red)

*Private faces in public places
are wiser and nicer
than public faces in private places*

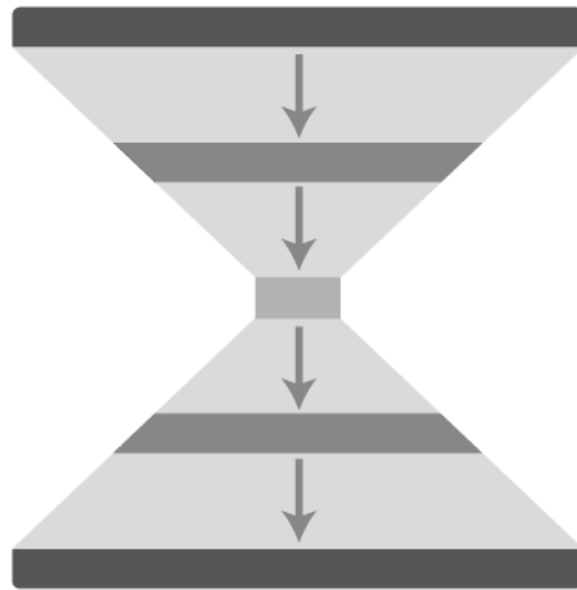
W.H. Auden

1. Wat?
2. Nieuw?
3. Nodig?
4. Praktijkervaringen
5. Mogelijkheid tot stellen van vragen
6. Zelf aan de slag: een praktische werkvorm
7. Beschikbaar materiaal

Achtergrond: Socratisch Gesprek

Socratisch Gesprek volgens Nelson/Heckmann

vraag

praktijkvoorbeeld

cruciaal moment

opvattingen

beginselen, waarden

Cruciaal:

Onderzoek van algemeen vraagstuk aan de hand van een lastige concrete ervaring, dilemma

Ieder verplaatst zich in die situatie:

Wat zou jij voelen, denken, doen en waarom?

Ieder gehoord hebbende: wat is hier van belang?

Het cultiveren van empathie vormt de kern van alle moderne ideeën over democratische vorming in westerse en niet westerse landen

Martha Nussbaum: “Niet voor de winst”.

Publieke Dialoog

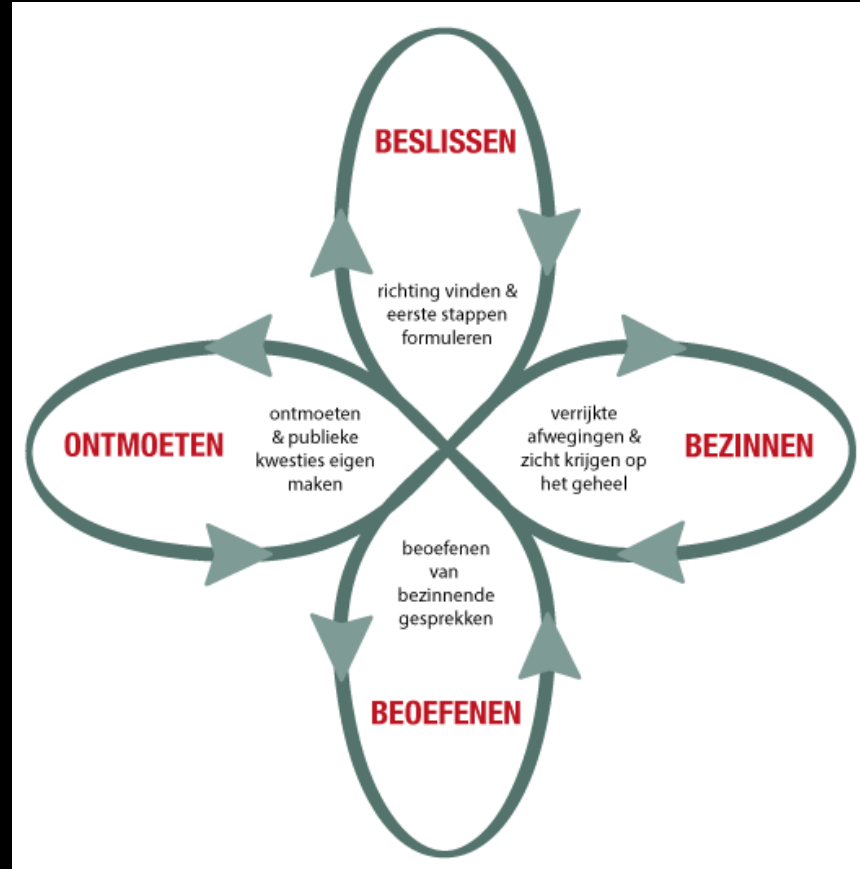
Meer partijen (ontmoeten)

Meer ervaringen onderzoeken (samen bezinnen)

Koppelen aan besluitvorming (beslissen)

Publieke eigen maken (oefenen)

Publieke Dialoog

Van 'bezinnen' naar 'beslissen':

Je begrijpt iets op het moment dat je hardop of in jezelf zeg "Nu weet ik hoe verder te gaan."

Ludwig Wittgenstein: Filosofische
Onderzoekingen #154

Lid Dorpsraad: Ik denk dat de kracht van de dialogen grotendeels zit in de juiste selectie van de deelnemers. Bij deze dialogen is dit goed verlopen: ik vond dat alle relevante partijen aanwezig waren. Zeker als lid van een dorpsraad is het belangrijk om goed in kaart te kunnen brengen wat er speelt en hoe een ieder hier mee omgaat.

Ambtenaar die wakker ligt omdat ze van burgers moet handhaven, terwijl de uitbouw juist voor minder stank en stof zorgt

Een burger die een meldpunt stankoverlast inricht, maar geen effect ziet bij de gemeente.

Een boer die een dreigbrief ontvangt. Wie moet hij nog vertrouwen?

Gemeente ambtenaar: Van tevoren was ik erg sceptisch over de drie dialogen die we zouden gaan voeren. Als ambtenaar was ik al jaren betrokken bij de problematiek over de intensieve veehouderij en ik dacht niet dat een nieuw gesprek met dezelfde partijen veel op zou leveren. Na de dialogen ben ik hierop terug gekomen. Door de andere aanpak die de Socratische dialoog met zich meebrengt werden het waardevolle gesprekken. In plaats van een groep mensen die alleen een belang behartigen, ontstond er een groep waarin iedereen een open houding aannam.

Boer: In de dialogen was de belangenstrijd bij voorbaat al uitgesloten. Omdat je verplicht wordt om je in de anderen te verplaatsen, en te praten vanuit je persoonlijke gevoelens, verdwijnen de belangen van de boeren, burgers en ambtenaren naar de achtergrond. De dialogen ervoer ik dus als positief. Je neemt er uit mee dat je, mits er een veilige context wordt gecreëerd, prima met elkaar kan spreken. Het geeft rust dat iedereen voor even van zijn gelijk afstapt.

Uitkomst:

- Adviezen aan achterbannen en Gemeenteraad
- Gemeentelijk platform om overleg voor te zetten
- Koningin en Commissaris van de Koningin schoven aan

Op provincieniveau (gecombineerd met actievoeren en politiek):

- Oprichting Urgentieteam
- Verschuiving binnen ZLTO
- Richtlijn dialoog bij uitbreiding
- Aanzet tot staderingsregeling

1. Wat is de aanleiding voor een dialoog (een concreet knelpunt of een algemeen vraagstuk)?
2. Wie is de opdrachtgever?
3. Wat is diens belang bij de dialoog?
4. Wat beoogt hij of zij met de dialoog (volstaat ontmoeten en bezinnen, of is er meer nodig)?
5. Wat zeg je toe qua resultaat aan de opdrachtgever en aan de deelnemers?
6. Wie nemen (wel/niet) deel aan het gesprek?
7. Wie bepaalt dat; hoe vind je ze?
8. Wat vraag je qua inzet en houding van de deelnemers?
9. Wie begeleidt het gesprek en wat dient hij/zij in huis te hebben in deze specifieke context?
10. Welke gespreksvorm(en) ga je toepassen?
11. Waar vindt de dialoog fysiek plaats? Hoe richt je dat in?
12. Hoe regel je een zorgvuldige communicatie met de achterban en de buitenwacht?
13. Wat is een goede overstap van bezinnen naar beslissen, van dialoog naar de besluitvorming?
14. Op welke wijze wordt het gesprek voortgezet?

Vragen?

Korte betogen en vragenrondes

Een groep van maximaal acht personen buigt zich over een kwestie geformuleerd in een vraag.

Ronde 1 (5 min): Bereid een kort betoog (timer 2') voor waarin je de vraag duidelijk beantwoordt.

Ronde 2 (10 min):

Ieder houdt een kort betoog; na elk betoog is het even stil om informatieve vragen te noteren.

Ronde 3 (10 min): Ieder mag 1 bondige informatieve vraag aan 1 ander stellen; een vraag om de ander beter te begrijpen. De ander antwoordt bondig (wel toereikend), zonder dat er een discussie ontstaat.

Ronde 4 (10 min): Nogmaals zo'n vragenronde.

Ronde 5 (15 min):

Bespreek wat er zoal opvalt in wat gezegd en gevraagd is. Noteer de gedeelde antwoorden, vragen of aandachtspunten op een flipovervel.

De ander zou wel eens gelijk kunnen hebben.

Hans-Georg Gadamer: Waarheid en Methode

